

دانشگاه فرهنگیان
استان مرکزی

نشریه دانشجویی

المنبر

دی ماه ۱۳۹۷

ویژه نامه نکوداشت یکصدمین
سالگرد تربیت معلم در ایران

صاحب امتیاز

انجمن اسلامی دانشجویان مستقل

مدیر مسئول

سید محمد رضا موسوی

سر دبیر

سید رضا علوی

نموده یکصدین سال تربیت معلم در ایران

انجمن اسلامی دانشجویان مستقل
دانشگاه فرهنگیان
استان مرکزی

نموده یکصدین سال تربیت معلم در ایران

دانشگاه فرهنگیان
استان مرکزی

چاپخانه چاپ و نشر اسلامی ایران

با سپاس فراوان از تیم طراحی و گرافیک آقایان عباس مشعوفی، مهرزاد محمدی، محمدرضا فریدونی و بهزاد طالبی، و دبیر نشریه آقای علیرضا اسفینی فراهمانی

اندیشه سبز

دی ماه ۱۳۹۷

قابل تامل

کنل فرانت سفیر انگلستان در زمان امیرکبیر در یکی از نامه‌هایش می‌نویسد:

امروز سواره در خیابان‌های طهران بودم که دیدم امیرکبیر نیز دارد می‌گذرد، پیاده شدم امیر ملتفت شد و ایستاد تا به او رسیدم با یکدیگر به بازدید ساختمان قراول‌خانه‌ها (پاسگاه) رفتیم، دیدم که بالای هر کدام از برج‌ها پرچمی از ایران است. پرسیدم: مگر اینجا طهران و مرکز ایران نیست؟ پاسخ داد آری، گفتم خوب برای نشان دولت یک بیرق کفایت میکند این همه بیرق از برای چیست؟

امیر گفت: آنقدر بیرق از ایران بلند کنم که بیرق شما در آن میان گم شود... آنجا فهمیدم که عجب کله غیور و بلند همتی دارد.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با مسئولان و دانشجویان دانشگاه فرنگیان:

دانشگاه فرنگیان خیلی مهم است

همه‌ی فرزندان ملی که شته‌ی ششود به جذب معّلم، برای تدریس و برای تعلیم و تربیت،

بایستی سالم و با معیار اسلام و انقلاب سنجیده بشود. اگر این کار را کردیم،

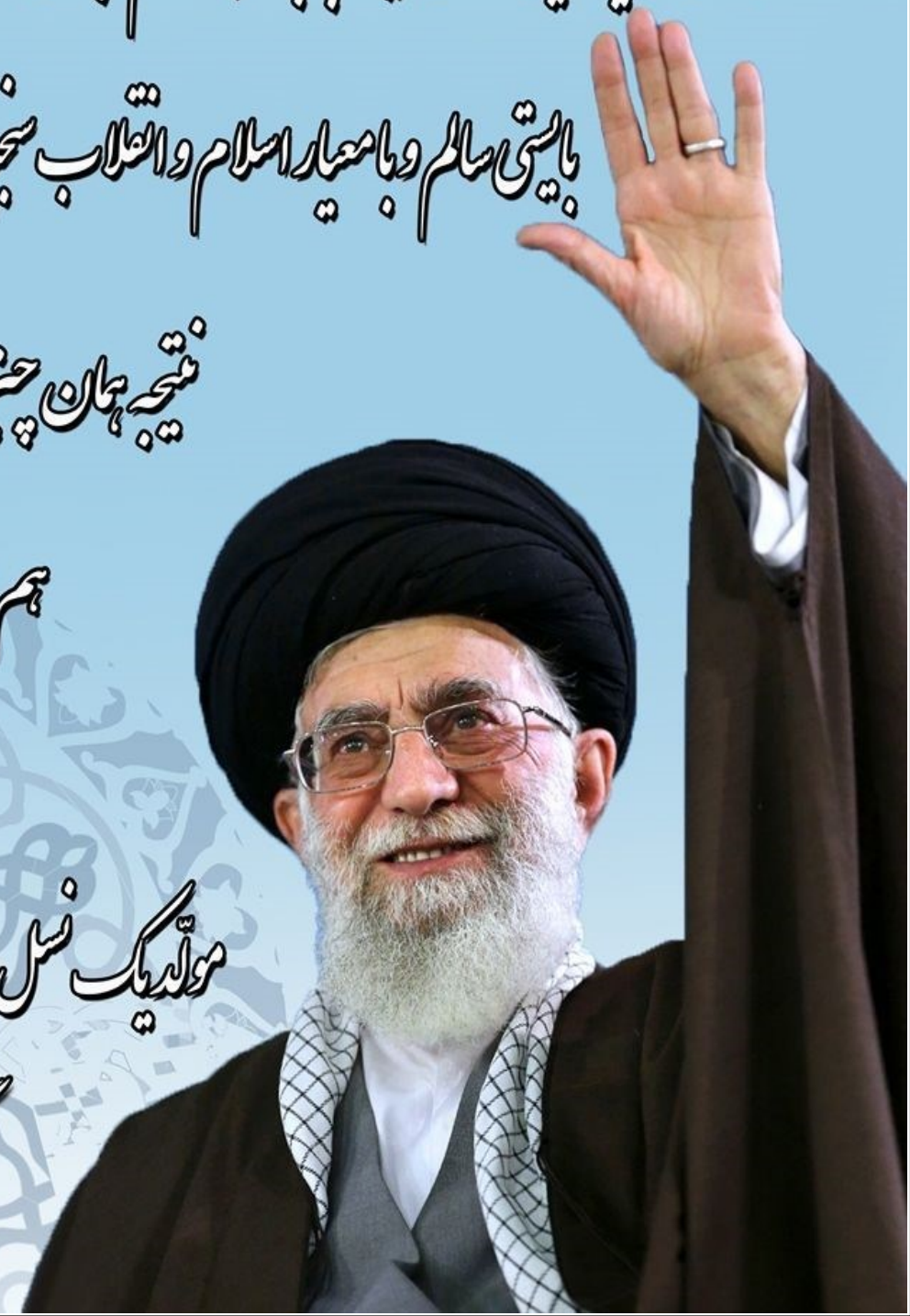
نتیجه‌شان چیزی نخواهد بود که شما میخواهید؛

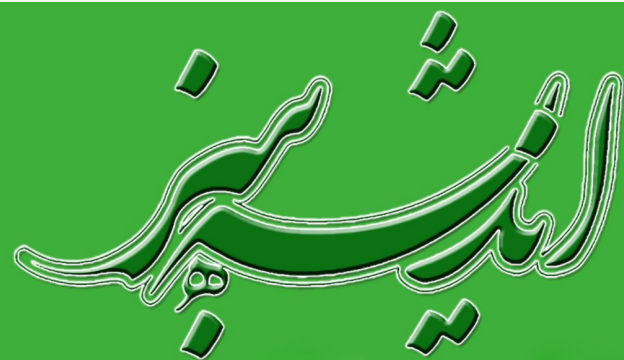
هم مورد رضای خدا خواهد بود،

هم برای آینده‌ی کشور

مولد یک نسل با عظمت و امیدبخش خواهد بود؛

اگر این رعایتها نشود، نه

دی ماه ۱۳۹۷

سخن سردیر

تربیت معلم صدساله شد! همین صد سالگی نشان دهنده ی قدمت، اصالت و اهمیت این مقوله درحیطه ی آموزش عالی کشور می باشد. اما اگر با تاملی عمیق تر بیندیشیم خواهیم دید که حتی قدمت این مسئله بیشتر از صدسال است. شاید از همان موقعی که امیرکبیر با تاسیس دارالفنون به فکرتحولی در نظام آموزشی کشور افتاد تا ملتی را از خواب غفلت و خرافه پرستی بیدارکند و سرنوشت و آینده ی کشور را با پی ریزی علم و دانش اندوزی، و تربیت متخصصانی در این زمینه بنا کند. همانگونه که هنر معلمی و فرایند تعلیم و تربیت امری مقدس است تربیت خود معلم نیز از قداست ویژه ای برخوردار است و با توجه به همین قداست باید اهمیت و توجه ویژه ای به این موضوع شود زیرا معلم است که نسلی اندیشمند را پرورش می دهد و اگر به همین معلم بهای کافی داده نشود که پرورش و خواسته های او در تمامی مسائل جدی گرفته نشود نمی توان انتظار بازدهی مثبت در تربیت نسل های آینده ساز را داشت. اینک که در این راه پر فراز و نشیب به صدمین سال رسیده ایم علاوه بر توجه به دستاوردها و اقدامات انجام شده باید نگاهی ویژه به کمبودها، چالش ها و مشکلات حوزه ی تربیت معلم کنیم تا با برطرف کردن این موانع با عزمی راسخ این راه را ادامه داده و با کسب افتخاراتی درخشان، دانشگاه فرهنگیان این مرکز مهم پرورش معلم را به دانشگاهی الگو و سرآمد حتی در عرصه های بین المللی تبدیل کنیم.

سیدرضا علوی (سردیر نشریه اندیشه سبز)

دی ماه ۱۳۹۷

*یک تجربه مدیریتی:

عبارت مشهودی است که می گوید: «معلمی هنر است ولی هنر برتر از آن، تربیت معلم است.»

این هنر بر اساس ماده ۲ اساسنامه دانشگاه فرهنگیان، از وظایف و اختیارات این دانشگاه است. هنر علمی مستلزم کسب صلاحیت های مختلفی که از جمله آنها صلاحیت تدریس است. در جدیدترین نتایج علمی به دست آمده در خصوص صلاحیت های معلم گفته شده که معلمی صلاحیت تدریس دارد که دلبستگی به حرفه معلمی و نگرش "شاگرد مدار" داشته باشد.

یکی از تحارب موفق مدیریتی که در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ در پردیس شهید باهنر اراک برای اینجانب حاصل شد، طرح اجرای دوره آموزشی و مسابقات مهارت های معلمی بود که بستر و زمینه ای مناسب برای شناسایی و تعمیم روش های نوین تدریس بین دانشجو معلمان گردید.

*اهداف طرح:

۱- فراهم نمودن فرصت و امکانات لازم جهت ترویج و به کار گیری روش های نوین و فعال درکلاس ها

۲- کیفیت بخشی به فرآیند یاددهی-یادگیری دانشجویان

۳- علاقه مندکردن دانشجویان به بهره گیری از روش های نوین تدریس

۴- الگو سازی و ترغیب مدرسان دانشگاه به استفاده از روش های فعال تدریس

۵- کسب رتبه های برتر کشوری و کسب افتخارات برای پردیس شهید باهنر اراک

*فرآیند اجرا:

الف) چهل نفر دانشجوی داوطلب در دوره آموزشی شرکت نموده و در بازه زمانی مهرماه تا اسفندماه ۱۳۹۰ هفته ای یک جلسه آموزش انجام گرفت.

ب) برای این دوره از اساتید مجرب و آشنا به روش های نوین و فعال تدریس بهره گیری شد که در هر جلسه یک روش تدریس و اجرا شد.

ج) همچنین از سی دی تدریس های برتر که در جشنواره های الگوهای برتر تدریس رتبه کسب کرده بودند نیز استفاده گردید.

د) در پایان دوره یعنی در اردیبهشت ۱۳۹۱ مسابقه استانی بین شرکت کنندگان در دوره برگزار و ۹ نفر از برگزیدگان به مسابقات کشوری مهارتهای معلمی (که در تابستان ۱۳۹۱ در اصفهان و بین کلیه دانشجویان دانشگاه فرهنگیان کشور برگزار شد) اعزام شدند.

*نتایج و دستاوردهای طرح:

در مسابقات کشوری پردیس شهید باهنر رتبه اول کشوری را توسط خانم سمیرا نعمتی کسب نمود و مابقی افراد رتبه های خوبی را احراز نمودند. قابل ذکر است طرح در سالهای بعد نیز اجرا و آمار آن به خوبی مشهود بود.

محمدعلی کرمی کرد

۱۵/۹/۱۳۹۷

گاهی صفحات " زمان " با برگ های " درختان " همراه می شوند ؛ پاییزی می آید ؛ و درختان ؛ برگ های طلایی خود را به صفحات " زمان " هدیه می دهند ؛ تا در هر صفحه ای نقشی طلایی برجای بماند ؛ " مهر " با پاییز ؛ و " پاییز " با "مهر" آغاز می شود ؛ و " دل " به چنین پاییزی سپردند ؛ زندگی بخش است ؛ زندگی لبریز از مهربانی های طلایی و بی چشمداشت ! " دی " ماه سرد و زمستانی امسال با چنین "مهر"ی بهم آمیخت؛ گرما بخش خانه ی " دل " ما شد ؛ اگر چه برای لحظه ها و دقایقی از " یاد " ها و " خاطره " ها پر می شویم ؛ یادی که ترا می برد ؛ به کلاس " درس " ؛ و کلاس " درس" ی که مرا می نشاند ؛ تا " نگاه " کنم ؛ فصل "عبور"ی را که پر بود از طلوع های طلایی پاییزی ! بگذارید چند برگ پاییزی از این درخت "عبور" را از روی زمین بردارم ؛ شهریور سال ۱۳۶۴ نتایج کنکور تربیت معلم را اعلام کردند ؛ رشته دینی و عربی ؛ ساری ؛ ربیت معلم دکتر علی شریعتی ؛ غروب شهریور ماه بود که رسیدم ؛ ... غروبی بارانی و من از دیدن باران در اون فصل ؛ جا خوردم ؛ ۱۰ کیلومتر خارج از شهر ساری ؛ کنار دریا ؛ تا اون روز کنار دریا نرفته بودم ؛ آن روز هم که رفتم ؛ خورشید نشسته بود و ماه طلوع کرده بود ؛ برق ها رفته بودند ؛ گوشه ی خلوتی در نماز خانه نشستم ؛ خیلی زود ما خوزستانی ها یکدیگر را پیدا کردیم ؛ تابلو بودیم ؛ تابلویی از " سادگی و صمیمیت " ؛ به دلیل جنگ ؛ ما را به ساری فرستادند ؛ دو هفته ای ماندیم که گفتند ؛ باید بروید بابل ؛ تربیت معلم شهید رجایی رفتیم ؛ استاد مجیدی ؛ استاد محمدی ؛ استاد کامران و ... هر کدام شان یک ویژگی را به من یاد می دادند ؛ _ نوعاً من دانشجوی خیلی ساکت و خجالتی کلاس بودم ؛ درست بر عکس دوران ابتدایی و راهنمایی! _ استاد مجیدی ؛ درس عربی می نوشاند ؛ و در پایان کلاس دانشجویان دوست داشتنتی عرب خوزستانی ؛ "یزله" بازمه ای اجرا می کردند ؛ ما و استاد کیف می کردیم ! استاد محمدی ؛ لبخند ؛ چهره ای او را معرفی می کرد ؛ خوش مشرب بود و خوش بیان ؛ استاد کامران ؛ تفسیر می گفت ؛ و همیشه بغض کلام ش از " آه و سوز " درون ش خبر می داد ؛ و غالباً این بغض ها در گلو ی ما می ترکیب و وقتی آیه " یا ایها الذین آمنوا آمنوا " را تفسیر می کرد ؛ درست می توانستی ؛ صیقل " دل " را در سرشک دیدگان ما ببینی ! الگوهای معلمی را در تربیت معلم یافتم ؛ نه ! "خود" م را یافتم ! تو شهید " نیری " و " اصفهانی " و " قاسمیان " و " حفیظی " را ندیده ای ! هم درس ما بودند ؛ اما ؛ مشق هایشان با ما فرق داشت ؛ همان فرقی که آنها را جدا کرد ؛ اهل " نماز شب " بودند ؛ نماز شب های بابل که با باران همراه بود ؛ چه می کرد ؟! تربیت معلم تمام شد ؛ البته حدود یک سال از آن را به جبهه رفتم معلمی شدم ؛ در روستای درجه سه اردی بهشت ؛ دانشجویان را چهار روز به نمایشگاه بین المللی کتاب می بردم ؛ بلیت قطار اندیمشک _ تهران ؛ و برگشت قم _ اندیمشک ! چرا ؟ " حمید " دانشجویی بود که سرپرست های شبانه روزی را کلافه کرده بود ؛ ... روز سوم ؛ می آمدم به قم ؛ برای زیارت ؛ از آنجا سوار قطار می شدیم ، دانشجو ها می گفتند ؛ آقا این چکاره ای ؟! از همان تهران برگردیم ! به شوخی می گفتم ؛ شما تو تهران و نمایشگاه چیزهایی را دیده اید ؛ که حالا باید بروید ؛ قم ؛ حضرت معصومه ؛ توبه کنید ! ... حمید " بیرون حرم نشسته بود ؛ چرا داخل نمی آیی ؟! آقا ؛ خجالت می کشم ! دستش را گرفتم و گفتم ؛ یه کمی از اون حالت به من هم بده ؛ آن روز حمید ؛ من را هم کلافه کرد پر از خاطرات طلایی دوران تربیت معلم خوزستان را با خود دارم تا شهریور ۸۸ مسئول تربیت معلم بودم ؛ ... شهریور ۱۳۸۸ با انتقالی ام به اراک موافقت شد ؛ البته همسرم به شازند ؛ در محله نو بنیاد ؛ شهر زیبایی شازند و کنار مردمانی مهربان ؛ خانه ای کرایه کردیم اولین روزی که وارد مجتمع پیامبر اعظم (تربیت معلم شهید باهنر) شدم ؛ عزیزی از من پرسید ؛ تو قبل از اینکه بیایی ؛ رییس بودی ؟! نیومدی اینجا که رییس بشی ؟! فکر نمی کردم ؛ این پیشگویی دوست عزیز اراکی ام روزی محقق شود ؛ و من تسلیم اصرارها شوم ؛ _ البته هیچ وقت "رییس" نشدم! با یکی از دوستانم که از اعضای هیات علمی خوش نام و خوش سابقه بود ؛ بحث ها داشتیم ؛ او کنار کشید و من ماندم ؛ مهر ماه سال ۹۳ مسئولیت تربیت معلم شهید باهنر و بعداً مدیریت استانی پردیس ها را پذیرفتم ؛ برخی همکاران فوق العاده بودند جشنواره فرهنگی ؛ علمی و ادبی ؛ المپیاد ورزشی دانشجو معلمان کل کشور ؛ نکوداشت دکتر کزازی با همکاران فوق العاده ام و برای نخستین بار ؛ با گروهی از دانشجویان برگزار کردیم زیباترین " لبخند " ها را بهیادگار به نمایش گذاشتیم سال های ۹۳ / ۹۴ / ۹۵ دانشجویان عزیز اهل سنت هم ؛ میهمان ما بودند ؛ باید خیلی مراقبت می کردم یک روز بعد از جلسه پرسش و پاسخ در تربیت معلم زینب کبری ؛ با خودم گفتم ؛ سری به شهید باهنر بزنم ! وقتی رسیدم دانشجویان در حیاط جمع شده بودند ؛ نادانی اختلافی انداخته بود! آن شب تا ۲ بامداد ماندم ؛ اول با بچه های اهل سنت جلسه گرفتم ؛ خدا خیری بدهد ؛ ویسی و منوچهری را ؛ بعد با دانشجویان شیعه جلسه گرفتم ؛ خدا خیری بدهد ؛ حاج امینی را ! و بعد روبوسی و همه چیز به خوبی و خوشی تمام شد ؛ و روسیاهی به ذغال ماند! سُرخکان ؛ مدرسه پاسداران اسلام ؛ دینی و عربی و قرآن و تاریخ درس می دادم ! و پنج شنبه ها هم که متفاوت بود ؛ معاون هم بودم ! یک روز دوست روانشناس م برای دیدنم به روستا آمد ؛

یکی از درس هایی که اینجانب طی سال هایتمادی از ۱۳۷۴ به این طرف در مراکز تربیت معلم استان مرکزی به تدریس آن مشغول بوده ام درس روشهای تدریس مطالعات اجتماعی (دوره ابتدایی و راهنمایی) بوده است. اینجانب به منظور آموزش روش تدریس بازدید علمی همیشه سعی کرده ام این روش را بهصورت عملی اجرا کنم. برای اجرای این روش معمولاً برنامه بازدید از تالاب میقان اراک راندارک می دیدم. بدین منظور پس از تمهید مقدمات و امور اداری لازم، در یک برگه موقعیت جغرافیایی تالاب میقان را طراحی کرده و اهداف آموزشی مورد نظر را پایین آن برگه می نوشتم. این برگه را تکثیر کرده و در اختیار دانشجویان می گذاشتم. البته پس از انجام همه ی برنامه های بازدید، گزارش بازدید نیز از دانشجویانم میخواستم. تجربه نشان داد که بسیاری از دانشجویانم پس از فارغ التحصیلی و اشتغال به کار معلمی، عموماً پس از سال ها ، هنگام مواجهه با بنده خاطره بازدید از تالاب را به خوبی در ذهن دارند و بدون مقدمه آن را یادآوری می کنند. گرچه ممکن است بسیاری از مطالب آموزشید دیگر را فراموش کرده باشند اما آنچه در بازدید و گردش علمی آموخته بودند، همچنان در خاطره ایشان پایدار مانده است. بنابر این اهمیت و نتیجه مثبت این روش کاملاً به اثبات رسیده است.

تجربه ۲

یکی از فعالیت هایی که معمولاً برای درس آموزش مطالعات اجتماعی در نظر می گرفتیم، تهیه ی طرح درس از دروس مطالعات اجتماعی توسط دانشجویانم بوده است. در ابتدا انجام این فعالیت را به خارج از کلاس (منزل) محول می کردم، ولی با گسترش شبکه ی اینترنت اینجانب با مطالعه طرح درس های تحویلی دانشجویانم متوجه شدم اکثر دانشجویان با مراجعه به کافی نت ها و یا اینترنت در منزل، از منابع اینترنتی استفاده کرده و از طرح درس های آماده صرفاً کپی برداری کرده و تحویل داده اند. به همین سبب با شیوه طراحی آموزشی در عمل عمیقاً آشنا نمی شوند. هرچند پس از مطالعه و ارزیابی طرح درس ها اشکالات آنها بازخورد داده می شد، با این حال روشم را تغییر دادم و تصمیم گرفتم طراحی آموزشی عملاً در کلاس انجام پذیرد، و یک جلسه را به آن اختصاص می دهم. در این روش دانشجویان در گروه های کوچک از تجربیات و نظرات یکدیگر استفاده کرده و عملاً خودشان طراحی آموزشی می کنند و اهداف آموزشی نیز بهتر محقق می شوند.

آیت الله مؤمنی – مدرس دروس علوم اجتماعی (جامعه شناسی)

سابقه تدریس در مراکز تربیت معلم استان مرکزی از سال ۱۳۷۴

همه ی موارد فوق الذکر تحت تاثیر روحی روانی استاد و دانشجو قرار می گیرد و رابطه دو طرفه ایجاد می نماید.استاد مشکلاتش را بیرون کلاس قرار می دهد و مشکلات دانشجو را درک می کند و این مشکل ترین قسمت کار تدرس است.هیچ کس انتظار ندارد دانشجو مشکلاتش را بیرون کلاس بگذارد به همین علت باید گاهی اساتید حین درد کشیدن درمان دیگران هم باشند.

نتیجه گیری:رابطه خوب استاد با دانشجویان باعث پیشرفت یادگیری می گردد و دانشجویان از رفتارهای عادلانه و ناعادلانه اساتید در کلاس متاثر می شوند که می تواند در پیشرفت تحصیلی آن ها و نگرش آنها به ادامه تحصیل تاثیر منفی یا مثبت بگذارد و ذهنیت قبلی استاد نسبت به دانشجو آفت عدالت و ایجاد رابطه ی مناسب بین استاد و دانشجو می باشد.و در آخر عوامل روحی و روانی استاد تحت تاثیر عدالت استاد،خویشتن داری و عدم ذهنیت قبلی از دیگران باعث ایجاد رابطه مثبت و محترمانه بین استاد و دانشجو می گردد و در نهایت به پیشرفت و بهبود یادگیری و تدریس منجر می شود.

منبع:

Delvin,Marcia & Samarawickmera,Gayani,(2010),the criteria of effective teaching in a changing higher education context.Higher education research & development.29,111-124

مهم ترین خواسته شما پس از سال ها خدمت در تربیت معلم برای آینده این دانشگاه چیست؟همچنین ایده ها و فعالیت هایی که جهت بهبود و پیشرفت در تربیت معلم دارید را ذکر بفرمایید.

امکان ارائه واحد های کاربردی به آموزش با توجه به نیاز معلمان و فرهنگ منطقه و نیز تجدید نظر در برخی از واحدهای ارائه شده به دانشجویان و همچنین رسیدگی مادی به مراکز تربیت معلم

گفتم؛ لطفا پشت پنجره کلاس م بشین و ببین ضعف معلمی من چیه؟! وقتی مطلب کم می آوردم ؛ به بچه ها می گفتم ؛ خب به صلوات بفرستید ! کلاس که تموم شد ؛ به دوستم گفتم ؛ چطور بود ؟ گفت ؛ خدا خیرت بده ؛ کلاس بود یا ختم صلوات ! کلی خندیدیمخنده هایی که امروز دل م برای شان تنگ شده است! پنج شنبه ها مراسم صبحگاهی سخنرانی هم داشتم ؛ گاهی وسط سخنرانی ام گله گوسفندی می آمد و همه چیز را بهم می زد !خب ؛ دیپلم من تجربی بود ؛ فوق دیپلم دینی و عربی ؛ ترجیح دادم ؛ کنکور علوم انسانی شرکت کنم ؛ زیر گروه اول رتبه ی زیر صد شد ! می خواستم رشته حقوق بخوانم؛ با دکتر سنگری مشورت کردم ؛ گفت ؛ بدرد معلمی می خوری ! الهیات شهید چمران اهواز سال ۱۳۶۸ قبول شدم ؛دانشگاه به دل م نمی نشستسال ۷۲ لیسانس گرفتم و سال ۷۶ فوق لیسانس دانشکده اصول الدین قم پذیرفته شدماولین آشنایی من با " اراک " سال ۷۷ بود ؛ وقتی بلیت قطار قم _ اراک داشتم و رییس قطار مرا و دو سرباز را مجبور کرد ؛ در ایستگاه اراک پیدا شویم ؛ شاید نیم متر برف باریده بود ؛ پرسیدیم ، کجا برویم ؛ گفتند ؛ بروید میدان امام ؛ اونجا با اتوبوس عبوریسرما ی شدیدی بود ؛ اگر چه گرمای " مهر " اراک ؛ بعدها مرا ؛ به اینجا آورداز سال ۷۶ با تربیت معلم ؛ دوره های ضمن خدمت و ...همکاری م آغاز شدآذر ماه سال ۸۲ مسنول تربیت معلم امام رضا اندیمشک شدمفصل جدیدی از زندگی من شروع شدسال ۸۴ دکترا با رتبه اول در همان دانشکده ارشد م ؛ پذیرفته شدم و سال ۱۳۸۹ از رساله دکتری ام دفاع کردم ؛می دونی ؛ تربیت معلم امام رضا کیلومتر ۵ جاده اندیمشک _ شوش است ؛زندگی من با دانشجویان " لذت بخش " بود (هست) ...هر سال دانشجویان استعداد های فوق العاده ای دارند ؛ هم در جهت مثبت و هم منفی ! بهشون می گفتم ؛ شما گاهی چالش ایجاد می کنید ؛ بعد خودتان می آبیید و می گوئید ؛ اجازه هست مشکل را حل کنیم؟!مدیریت با چاشنی مشارکت دانشجویان احساس خوبی به مدیر می دهد ؛وقتی با سختی هایی که به نظرم در مدیریت امری عادی ست ؛ روبرو می شوم ؛ گاهی یاد سخن دکتر مهر محمدی می افتم که _ در جلسه مصاحبه _ به من گفت ؛ تو خوزستانی هستی و چگونه می خواهی با غربت کنار بیایی؟! ممکن است ؛ چالش هایی برایت ایجاد شود! اما؛ مسائل و مشکلات مسنولیت م ؛ معلم هایی بودند که مرا تربیت می کردند ؛ تا رشد کنم !و هنوز این راه ادامه داردگرچه احساس می کنم به" خط پایان " / " پایان خط " نزدیک شده ام " گفتن ناگفتنی ها مشکل است / نیست این کار زبان ؛ کار دل است " در پایان ؛ دعوت نامه ای را که امروز برای " پیشکسوتان"؛ به درخواست همکار بزرگوارم ؛ فی البداهه نوشتم به حضورتان _ به رسم یادگاری _ تقدیم می نمایم ؛ استاد گرامی امامروز شاگردانتان ؛ بر آن شدند ، تا دی ماه زمستانی را با حضور گرمتان ؛ به بهاری زیبا بپارایند ؛ امروز شاگردانتان ؛ بر آن شدند ؛ تا بعد از سال ها ؛ شما را میهمان " نگاه " ها کنند ؛ امروز شاگردانتان ؛ بر آن شدند ؛ تا خاطره های حضور شما را در روز هایی که "قلب" شان با هُرم نفس " های تان می تپید ؛ مرور کنند؛ امروز شاگردانتان ؛ بر آن شدند ؛ بعد از سال ها ؛ " مشق " ها و " تکالیف " زندگی را که برایشان سرمشق نموده بودید ؛ برای امضا به حضورتان تقدیم کنند ؛ شاگردانتان ؛ آمده اند تا " جان " ی دوباره از حضور مهربانانه ی شما در این "زمستان" سرد بگیرند ؛ شاگردانتان ؛ لحظه ها را می شمارند ؛ تا همه به احترام شما بایستند و با هم ترنم کنند؛ " راه زندی راه را حین که نگار می رسد /مژده دهید باغ را بوی بهار می رسد " مراسم "یکصدمین سال تاسیس تربیت معلم "در ایران عزیز و سرافراز ؛و هفتاد و پنجمین سال تربیت معلم در استان قُتاب با حضور شما متفاوت خواهد شد ؛ ای که همیشه در "دل " م جا داری / خانه ای ساخته ام تا ترا میهمان کنم /خانه ی من از خشت و گل نیست / خانه ای با سنگ فرشی از " دل " و " مشق " های مهربانی /

.....

سعید فخاری

به وقت اذان مغرب

دانشگاه فرهنگیان اراک

سوم / دی ماه / نود و هفت

دی ماه ۱۳۹۷

دی ماه ۱۳۹۷

تاریخچه تربیت معلم در استان مرکزی

تربیت معلم در ایران پیشینه ای بسیار طولانی دارد؛ زیرا نیاز به معلمانی توانمند و آشنا به روش-های تربیتی، پیوسته احساس شده و این نیاز بعد از دوران مشروطه مورد توجه قرار گرفت و با پیدایش مدارس به سبک اروپایی و تأسیس دارالفنون ضرورت بیشتری پیدا کرد.

با توسعه و افزایش مدارس جدید، ضرورت ایجاد مرکزی به منظور تربیت معلمان مورد نیاز کشور مطرح و مورد توجه قرار گرفت. در زمان وزارت نصیر الدوله (میرزا محمد خان بدر) نظام-نامه ی دارالمعلمین به تصویب شورای عالی معارف رسید و این مرکز در سال ۱۲۹۷ ه.ش. (۱۳۳۶ ق.ه) به نام دارالمعلمین مرکزی افتتاح شد. ریاست آن را میرزا ابوالحسن خان فروغی و نظامت آن را میرزا اسماعیل خان مرآت بر عهده داشتند (درانی، ۱۳۸۱، به نقل از سیفی و همکاران، ۱۳۹۱) در سال ۱۳۰۷ شمسی در زمان وزارت نصیر الدوله تأسیس دارالمعلمین و دارالمعلمیات از تصویب مجلس گذشت. دارالمعلمین از دو شعبه ابتدایی و عالی تشکیل شده بود:

شعبه ابتدایی: شرط ورود به شعبه ابتدایی داشتن گواهی ششم ابتدایی بود، در مدت سه سال به تکمیل معلومات قبلی و فراگیری بخشی از اصول مربوط به تعلیم و تربیت و روشهای تدریس ابتدایی می-پرداختند. در سال آخر این دوره به کارورزی عملی در شغل معلمی مشغول می گردیدند و پس از موفقیت در این کار تصدیق نامه معلمی دریافت می-نمودند.

شعبه عالی: شرط ورود به این شعبه داشتن گواهینامه دوره اول متوسطه یا سیکل اول (پس از گذراندن ۶ سال ابتدایی و ۳ سال دوره اول متوسطه) بود. قبول شدگان باید یک دوره ی چهارساله را به ترتیب سه سال دروس نظری و یک سال دروس عملی مربوط به حرفه معلمی را گذرانده و موفق به اخذ تصدیق نامه دیپلم معلمی نایل می گردیدند.

از جمله عوامل تاثیر گذار بر تدریس اساتید در کلاس درس می تواند مواردی مانند: ثبات رفتاری، پذیرش رسالت معلمی و قبول مسئولیت در قبال دانشجویان، پیش داوری در زمینه قومیت، پیش داوری در زمینه مذهب، پیش داوری در زمینه جنسیت، انگیزه برای یادگیری توسط دانشجو، را اشاره نمود. اما به نظر بنده در حوزه تدریس اینجانب موارد زیر از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد:

۱- ساختار روابط استاد با دانشجو

۲- ارتباط عدالت استاد با شخصیت

۳- ذهنیت قبلی در مورد دانشجویان

۴- تاثیر روحی روانی

عواملی مانند خشک برخورد کردن با دانشجویان در روابط استاد با دانشجو تاثیر منفی دارد ضمن این که استاد باید قوانین کلاسش را به صورت واضح به دانشجویان ابلاغ نماید و سعی گردد انعطاف لازم در قوانین را مد نظر داشته باشد تا دانشجو خود تبعات تصمیمات و عملکردش را از قبل بداند و بپذیرد. به طور مثال در کارهای عملی استاد چند کار عملی را به دانشجو معرفی نماید و از آنها بخواهد با توجه به امکانات و علاقه کارهای عملی را انجام دهند و ارزشیابی نهایی را نیز برگزار نماید و تبیین نماید که بارم ارزشیابی استاد چگونه است و یا مورد حضور و غیاب در کلاس تبیین نماید قوانین چه انتظاری از دانشجو دارد و خودش تبعات رفتارش را بپذیرد و دیگر هیچ فشار روحی روانی بر دانشجو وارد ننماید. دانشجویان هنگامی که متوجه عدالت استاد گردند (در نگاه، در رفتار و در گفتار)، ارتباط بهتری با درس و مفاهیم ارائه شده توسط استاد برقرار می نمایند و رابطه مستقیمی بین این دو مفهوم برقرار است. ذهنیت قبلی در برخی اساتید بر رفتار ایشان نباید تاثیر بگذارد و چه بسا دانشجوی بی انگیزه ای که در کلاس درس شما علاقه مند گردد و تغییرات اساسی در عملکردش به وجود آید و توانایی های بالقوه اش بالفعل شود. این هنر استاد است که ایجاد انگیزه، نگرش، و علاقه نماید.

۱- لطفا نام، نام خانوادگی و مختصری از بیوگرافی زندگی شریف خود (شامل تاریخ تولد، سابقه خدمت در تربیت معلم، مدارک و رشته تحصیلی، محل تحصیل، پستهای سازمانی، سوابق آموزشی و سوابق کاری و همچنین مهم ترین کمیتها و کمیسیون هایی که تاکنون در حوزه تربیت معلم عضو بوده اید) را برای ما ثبت فرمایید؟

محسن باقری- ۲۵ سال سابقه در آموزش و پرورش فوق لیسانس تکنولوژی آموزشی سابقه همکاری با تربیت معلم ۵ سال

۲- لطفا یکی از تجربه های ارزنده شغلی خود را که برای چاپ در کتاب صد تجربه زیسته مناسب تر می بینید با مولفه های زیر برای ما مرقوم فرمایید. مولفه های تجربه: تجربه حضرت عالی شامل تصمیماتی که در فرآیند تجربه اخذ نموده اید، خلاصه ای از شرایط فرهنگی، محیطی و سازمانی دخیل در تجربه، خلاصه ای از ابتکارات، خلاقیت ها و نوآوری های صورت گرفته در تجربه و نیز توصیه هایی که برای استفاده از این تجربه در این شرایط مشابه دارید؟

تعلیم و تربیت فراگیران در هر نظام آموزشی در چرخه ای از فرآیند تدریس و یادگیری تحقق می یابد. به طوری که تحت تاثیر افکار سنتی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی انتظار می رود بیشترین میزان یادگیری و تغییرات رفتاری در هنگام تدریس شکل می گیرد. تدریس از جمله موضوعاتی است که از گذشته تا به امروز جزو دغدغه های اساسی پژوهشگران و نظریه پردازان تعلیم و تربیت در سرتاسر جهان بوده است. یادگیری به عنوان یکی از مهم ترین هدف های تربیتی، محصول تدریس است و ارتباط متقابل و نزدیکی بین این دو مفهوم برقرار است. تدریس اثربخش در آموزش عالی به طور گسترده ای معطوف به دانشجویان و یادگیری آنهاست. برای رسیدن به این هدف دو اصل اساسی مورد توجه قرار گرفته است: اول اینکه تدریس نیازمند یک مجموعه از مهارت ها و رویه های خاص است که توسط پژوهش هایی شناسایی شده اند و دوم آن که تدریس باید بتواند به نیاز های بافت و زمینه خاص توجه داشته باشد (دولین و سمرویکرما، ۲۰۱۰: ۱۱۲).

ممکن است پیچیدگی تدریس در نتیجه کنش و واکنش متغیر های مجزا و متنوعی همچون علاقه، توانایی ها، پیشینه و انتظارات؛ شرایط و خصوصیات فرهنگی فراگیران و ماهیت محتوای درسی عمل کند، اما شاید بتوان گفت موقعیتی بودن و یا حساسیت به زمینه در اثر مجموعه ی این متغیر های خصوصیتی است که انجام فعالیت های تدریس در راستای انجام مسئولیت های حرفه ای و در نتیجه بهبود زندگی تحصیلی فراگیران شکل بگیرد.

دارالمعلمین عالی:

دارالمعلمین عالی در واقع اولین مرکز معلم-سازی عالی که در حقیقت شالوده دانشکده و دانشگاه تربیت معلم است به تصویب شورای عالی معارف رسید. دارالمعلمین عالی مشتمل بر دو قسمت بود. قسمت ادبی شامل رشته های فلسفه، ادبیات، تاریخ و جغرافیا بود و قسمت علمی شامل شعبه طبیعیات، ریاضیات، فیزیک و شیمی بود. دارندگان تصدیق کامل متوسطه، علمی یا ادبی می-توانستند برای تحصیل در این مدرسه عالی ثبت نام نمایند.

در این آموزشگاه دانشمندان مشهور آن روز ایران مثل ابوالحسن فروغی، عباس اقبال آشتیانی، دکتر ابوالقاسم بهرامی، حبیب اله ذوالفنون، غلامحسین رهنما، دکتر علی اکبر سیاسی، دکتر عیسی صدیق، دکتر رضا زاده شفق، بدیع الزمان فروزانفر و افراد دیگری مثل ژان آزما (معلم شیمی)، شارل آندره (معلم طب و حیوان شناسی) و گابریل باریر (معلم مکانیک و هندسه ترسیمی) بوده اند.

دوره تحصیل در این مرکز سه سال بوده و برای تدریس در دبیرستانها آماده می-شدند. در نوزدهم اسفندماه ۱۳۱۲ نام دارالمعلمین عالی به دانشسرای عالی مبدل گردید.

در دایره المعارف فارسی راجع به قانون تربیت معلم چنین آمده است:

"قانونی که در اسفندماه ۱۳۱۲ ش. به تصویب مجلس شورای ملی ایران رسید و دولت را مکلف می-کرد که برای تهیه آموزگاران و دبیران، ۲۵ دانشسرای مقدماتی در سراسر کشور و یک دانشسرای عالی دختران در تهران تاسیس و دانشسرای عالی پسران را تکمیل کنند. بعد از رفع حجاب (۱۳۱۲ ش.) دختران در دانشسرای عالی پذیرفته شدند. به موجب تبصره-ی همین قانون، مدرسه ابتدایی، دبستان و معلم آن آموزگار، مدرسه متوسطه، دبیرستان و معلم آن دبیر، مدرسه صنعتی، هنرستان و معلم آن هنرآموز، مدرسه عالی دانشکده و معلم آن استاد و مجموع مدارس عالی به نام دانشگاه خوانده می-شود. لفظ مدرسه بیشتر اطلاق می-شود به مدارس قدیمیه که از راه موقوفات اداره می-شود و بسیاری از آنها مختص علوم دینی است".

دی ماه ۱۳۹۷

"قانونی که در اسفندماه ۱۳۱۲ ش. به تصویب مجلس شورای ملی ایران رسید و دولت را مکلف می-کرد که برای تهیه آموزگاران و دبیران، ۲۵ دانشسرای مقدماتی در سراسر کشور و یک دانشسرای عالی دختران در تهران تأسیس و دانشسرای عالی پسران را تکمیل کنند. بعد از رفع حجاب (۱۳۱۲ ش.) دختران در دانشسرای عالی پذیرفته شدند. به موجب تبصره-ی همین قانون، مدرسه ابتدایی، دبستان و معلم آن آموزگار، مدرسه متوسطه، دبیرستان و معلم آن دبیر، مدرسه صنعتی، هنرستان و معلم آن هنرآموز، مدرسه عالی دانشکده و معلم آن استاد و مجموع مدارس عالی به نام دانشگاه خوانده می-شود. لفظ مدرسه بیشتر اطلاق می-شود به مدارس قدیمیه که از راه موقوفات اداره می-شود و بسیاری از آنها مختص علوم دینی است".

همان طور که گفته شد به موجب قانون، دولت ملکف گردید که از فروردین ۱۳۰۷ هجری شمسی ظرف یک سال ۲۵ دانشسرای مقدماتی (برای تربیت آموزگار) و یک باب دانشسرای عالی دختران در ایران تأسیس نموده و به تکمیل دانشسرای عالی پسران یعنی دارالمعلمین عالی برای تربیت دبیر اقدام نماید. در دانشسرای مقدماتی کسی پذیرفته می-شد که دارای گواهی سوم متوسطه بوده و در مدت دو سال به طور شبانه روزی و به هزینه دولت برای تدریس در دبستانها آماده میشد دبیران این گونه مراکز ماهیانه حقوقی برابر ۶۸۰ ریال دریافت می-نمودند).

دارالمعلمین عالی که برای تربیت معلم مدارس متوسطه تشکیل شده بود از سال ۱۳۱۱ ش. به سرعت توسعه یافت و پس از تأسیس دانشگاه تهران (۱۳۱۳) جزء آن گردید. اما در سال ۱۳۳۴ از دانشگاه تهران استقلال یافت. در تابستان ۱۳۴۲ دانشسرای عالی منحل شد و وزارت فرهنگ، برنامه های موثر برای تربیت دبیر طرح-ریزی کرد و سازمان تربیت معلم و تحقیقات تربیتی را تأسیس نمود که تربیت دبیر یکی از وظایف آن محسوب می-شد. درانی (۱۳۸۱) در مورد ادامه کار دانشسرای عالی مینویسد: در سال ۱۳۵۳ دانشسرای عالی به دانشگاه تربیت معلم تغییر نام داد و دوره های آموزشی لیسانس، فوق لیسانس و دکتری را ارائه نمود (به نقل اسیفی و همکاران، ۱۳۹۱) بعد از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، در سال ۱۳۵۸ اساس-نامه-ی مراکز تربیت معلم تصویب شد و اولین دوره-ی پذیرش دانشجو صورت گرفت و در سال ۱۳۶۰ در قالب دوره-ی شهید رجائی و باهنر از طریق آزمون سراسری پذیرش دانشجو صورت گرفت و در شهریور ۱۳۶۲ اساس-نامه-ی مراکز به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش رسید (ولاشجردی و همکاران، ۱۳۸۸).

دانشسرای مقدماتی اراک:

در سال-های تحصیلی ۲۳-۱۳۲۲ در شهر اراک این موسسه فرهنگی ضمیمه دبیرستان پهلوی و در آخر همان سال هم ۶ نفر فارغ-التحصیل داد. در سال ۲۴ - ۲۳ فارغ-التحصیلان دانشسرای مقدماتی اراک ۲۴ نفر بوده که بعضی از آنان با ادامه تحصیل به درجه لیسانس نائل گردیده-اند. دانشسرای دخترانه نیز ضمیمه ایراندخت بوده است (سالنامه پهلوی، ۳۲ - ۱۳۳۳ ص ۵). اما در سالنامه پهلوی اشاره-ای به وضعیت جاری تربیت معلم در خلال سالهای ۱۳۲۴ تا ۱۳۳۳ نشده است. در آمار رسمی آموزش-و--پرورش هم دراین خصوص، مطلبی به چشم نمی-خورد. اما بر اساس آمار و اطلاعات مندرج در سالنامه آماری از سال ۱۳۵۰ گزارش-هایی در خصوص میزان فارغ-التحصیلان از دانشسرای مقدماتی اراک، مرکز آموزش مربی کودک و تربیت معلم روستایی وجود دارد که در قالب جداول زیر به آنها اشاره گردیده است:

دی ماه ۱۳۹۷

دانشجو معلم های پردیس شهید باهنر اراک در درس کارورزی علاقه ای جهت حضور در مدرسه را نداشتند همچنین مدیران و آموزگاران مدارس نیز استقبال خوبی از کارورزان ترم های قبل به عمل نیاورده بودند و همین عامل بیشتر دانشجو ها را دلسرد کرده بود.با استفاده از فیلم هایی که از کلاسهای تدریس خودم در مدارس چندپایه داشتم و بیان اهمیت درس کارورزی برای دانشجو معلمان توانستم آنها را برای حضور فعال در مدرسه آماده کنم.همچنین با صحبت های دوستانه ای که با مدیران مدارس و آموزگاران داشتم و مشخص کردن اهمیت دوره کارورزی و لزوم انتقال تجربیات همکاران با تجربه به دانشجو معلمان توانستم رابطه ای صمیمانه بین کارورزان،مدیران و معلمان مدرسه برقرار نمایم به طوری که بیشتر کارورزان به جای یک روز در هفته با هماهنگی مدیر مدرسه دو روز در مدرسه حضور می یافتند.همچنین علاوه بر فعالیت های کارورزی در برنامه های مدرسه و امور فرهنگی و پرورشی حضوری فعال داشتند.

۳-مهم ترین خواسته شما پس از سال ها خدمت در تربیت معلم برای آینده این دانشگاه چیست؟همچنین ایده ها و فعالیت هایی که جهت بهبود و پیشرفت در تربیت معلم دارید را ذکر بفرمایید؟

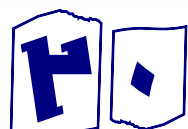
الف- استفاده از اساتید توانمند و متخصص دوره ابتدایی برای دانشجویان علوم تربیتی به طوری که حتما استاد مربوطه خود تجربه تدریس در ابتدایی را داشته و بر کتب درسی و روش تدریس مسلط باشد.

ب-تامین منابع آموزشی برای دانشجو معلمان خصوصا درسهای روش تدریس ابتدایی،به دلیل نبود منابع آموزشی استاندارد دانشجویان با چالش مواجه هستند.

ج-ایجاد راهکاری برای ارتباط اساتید دانشگاه های فرهنگیان با یکدیگر و تبادل تجربه آنان

د-فعال نمودن انجمن علمی اساتید در پردیس های دانشگاه فرهنگیان

و-حمایت از اساتید با انگیزه و علاقه مند جهت تولید منابع مورد نیاز و استفاده از ظرفیت اساتید در برنامه ریزی

دی ماه ۱۳۹۷

دی ماه ۱۳۹۷

۱- لطفا نام، نام خانوادگی و مختصری از بیوگرافی زندگی شریف خود (شامل تاریخ تولد، سابقه خدمت در تربیت

معلم، مدارک و رشته تحصیلی، محل تحصیل، پستهای سازمانی، سوابق آموزشی و سوابق کاری و همچنین مهم ترین

کمیتها و کمیسیون هایی که تاکنون در حوزه تربیت معلم عضو بوده اید) را برای ما ثبت فرمایید؟

ابوالفضل اسماعیلی متولد ۱۳۶۰ ساکن اراک مدرس دانشگاه فرهنگیان از سال ۱۳۹۲ تاکنون، کارشناسی علوم

تجربی و کارشناسی ارشد فلسفه تعلیم و تربیت.

آموزگار کلاس های چند پایه روستایی، تک پایه، مدیر مجتمع، سرگروه آموزشی پایه ششم استان مرکزی، کسب رتبه

برتر در جشنواره الگوهای برتر تدریس چندپایه و تک پایه، رابط، مدرس و داور درس پژوهشی استان و

کشور، دبیر برگزار کننده فیلم رشد در استان، عضو شورای برنامه ریزی گروه های آموزشی استان، مدرس دوره

های ضمن خدمت فرهنگیان (کتاب جدید تالیف ابتدایی)، مدرس ارزشیابی کیفی توصیفی استان و سفیر ارزشیابی کیفی

توصیفی استان مرکزی، رابط استان و عضو دبیرخانه کشوری چندپایه، عضو دبیرخانه کشوری درس پژوهی و

پروژه های علمی دانش آموزان، داور جشنواره الگوهای برتر تدریس و...

در حال حاضر کارشناس معاونت آموزش ابتدایی استان مرکزی (اداره تکنولوژی و گروه های آموزشی ابتدایی)

۲- لطفا یکی از تجربه های ارزنده شغلی خود را که برای چاپ در کتاب صد تجربه زیسته مناسب تر می بینید با

مولفه های زیر برای ما مرقوم فرمایید. مولفه های تجربه: تجربه حضرت عالی شامل تصمیماتی که در فرآیند تجربه

اخذ نموده اید، خلاصه ای از شرایط فرهنگی، محیطی و سازمانی دخیل در تجربه، خلاصه ای از ابتکارات، خلاقیت ها

و نوآوری های صورت گرفته در تجربه و نیز توصیه هایی که برای استفاده از این تجربه در این شرایط مشابه

دارید؟

الف- در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ در مرکز میرشاکای الیگودرز دانشجو معلمان مقطع کاردانی به کارشناسی به دلیل

رسیدن به سال های پایانی خدمت خود انگیزه ای جهت حضور در کلاس و فعالیت نداشتند. با استفاده از روش های

نوین تدریس و برخورد احترام آمیز با آنان با توجه به اینکه از نظر سنی از بنده بزرگتر بودند توانستم انگیزه آنها

را تقویت نموده و پس از دو هفته همه دانشجو ها فعالانه در کلاس حضور داشتند و در پایان ترم بیشتر آنان بیان

داشتند که در همان روزهای اول قصد انصراف از ادامه تحصیل را داشتیم ولی اکنون تصمیم به ادامه تحصیل در

مقطع بالاتر را داریم و این تجربه همیشه برای من خوشایند بوده و سعی کرده ام در همه کلاس ها از آن بهره ببرم

.

در اسفند ۱۳۸۱ نیز اساس-نامه-ی جدید این مراکز به تصویب وزارت علوم و شورای گسترش

دانشگاه-ها رسید که بر اساس آن تربیت معلم-ها وظایف زیر را بر عهده دارند:

۱- تربیت نیروی مورد نیاز وزارت آموزش و پرورش

۲- فراهم نمودن امکان ادامه-ی تحصیل فرهنگیان

۳- برگزاری دوره-های آموزش کوتاه مدت فرهنگیان

طرح تجمیع و ساماندهی مراکز تربیت معلم در قالب دانشگاهی جامع از گذشته مورد بحث بوده و نهایتا

با عنوان "دانشگاه جامع فرهنگیان" مورد تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی واقع شد و به لحاظ

حقوقی به عنوان یک واحد مستقل در استان-ها در زیر مجموعه ی مجتمع آموزش عالی پیامبر اعظم

(ص) ادامه-ی فعالیت داد.

تعداد مراکز تربیت معلم در مناطق آموزشی استان مرکزی از ابتدا تا کنون

ردیف	نام مرکز	دخترانه	پسرانه	شهرستان / منطقه	فعالیت	
					فعال	غیر فعال
1	شهید باهنر		+	اراک	+	
2	زینب گبری (م)	+		اراک	+	
3	زکریای رازی		+	دلیجان		+
4	امام جعفر صادق (م)			ساوه		+

دی ماه ۱۳۹۷

۱- لطفا نام، نام خانوادگی و مختصری از بیوگرافی زندگی شریف خود (شامل تاریخ تولد، سابقه خدمت در تربیت معلم، مدارک و رشته تحصیلی، محل تحصیل، پستهای سازمانی، سوابق آموزشی و سوابق کاری و همچنین مهم ترین کميته ها و کمیسیون هایی که تاکنون در حوزه تربیت معلم عضو بوده اید) را برای ما ثبت فرمایید؟

یاسر دادشی متولد ۱۳۷۴

بنده از ورودیان ۹۳ دانشگاه فرهنگیان اراک بودم. رشته ام دبیری علوم اجتماعی بوده و سه سال و نیم در این دانشگاه درس خواندم و الان بعد از اینکه امسال فارغ التحصیل شدم در منطقه آذربایجان شرقی در حال تدریس هستم. من در بیشتر کمیته های فرهنگی و ورزشی حضور داشتم که شورای صنفی یکی از بهترین بود به لحاظ تجربه های ارزنده ای که به من آموخت.

دبیر شورای صنفی

دبیر کانون هلال احمر

دبیر رشته پینگ پنگ

عضو کمیته انضباطی سالن های ورزشی

عضو شورای اجتماعی فرهنگی دانشگاه

دبیر کمیسیون آموزشی دانشگاه فرهنگیان کل کشوری

۲- لطفا یکی از تجربه های ارزنده شغلی خود را که برای چاپ در کتاب صد تجربه زیسته مناسب تر می بینید با مولفه های زیر برای ما مرقوم فرمایید. مولفه های تجربه: تجربه حضرت عالی شامل تصمیماتی که در فرآیند تجربه اخذ نموده اید، خلاصه ای از شرایط فرهنگی، محیطی و سازمانی دخیل در تجربه، خلاصه ای از ابتکارات، خلاقیت ها و نوآوری های صورت گرفته در تجربه و نیز توصیه هایی که برای استفاده از این تجربه در این شرایط مشابه دارید؟

بنده و خیلی از دوستان از منتقدان سرسخت دانشگاه فرهنگیان به لحاظ امکانات از همه لحاظ بودیم و این نشنت گرفته از ترسی که از آینده نزدیک داشتیم آینده کلاس داری و تدریس ما اما بنده الان به این دیدگاه رسیدم که دانشگاه فرهنگیان بهترین دانشگاه برای ساختن معلم متعهد است و پر از روحیه است. ساختار ذهنی خود یکی از مقوله های بزرگ و امتیازات تربیت معلم است.

۳- مهم ترین خواسته شما پس از سال ها خدمت در تربیت معلم برای آینده این دانشگاه چیست؟ همچنین ایده ها و فعالیت هایی که جهت بهبود و پیشرفت در تربیت معلم دارید را ذکر بفرمایید.

به نظر من به دانشجو معلم همانند دیگر دانشجو ها باید نگریت. باید آزادی هایی را به او داد و او خواست خودش روحیات معلم بودن و مجسمه معلمی خودش را بسازد. در کارهای فرهنگی جلسات اجتماعی و به نوعی میدان دادن به آنها از طرف مسئولان نوعی خودباوری اجتماعی در آنها ایجاد شود

با تشکر

دی ماه ۱۳۹۷

سال تحصیلی	مرکز آموزش مربی کودک	تعداد کلاس	تعداد دانش آموز
۱۳۵۳-۱۳۵۴	۱	۳	۱۲۰
۱۳۵۴-۱۳۵۵	۱	۵	۱۶۵
۱۳۵۵-۱۳۵۶	۱	۳	۹۵
۱۳۵۶-۱۳۵۷	۱	۴	۱۵۵

سال تحصیلی	دانشور ای مقدمات دخترانه	تعداد کلاس	تعداد دانش آموز	تعداد کارمند مرد - زن - جمع
۱۳۵۰-۱۳۵۱	۱	۴	۱۷۸	۱۱-۳-۸
۱۳۵۱-۱۳۵۲	۱	۵	۲۲۱	۶-۳-۳
۱۳۵۲-۱۳۵۳	۱	۶	۳۵۸	۱۱-۵-۶
۱۳۵۳-۱۳۵۴	۱	۶	۳۵۱	۱۵-۹-۶
۱۳۵۴-۱۳۵۵	۱	۸	۳۴۷	۲۳-۱۳-۱۰
۱۳۵۵-۱۳۵۶	۱	۴	۳۴۸	۳۰-۱۵-۱۵
۱۳۵۶-۱۳۵۷	۱	۸	۲۷۶	۳۶-۱۵-۲۱

آمار دانشورای مقدمات + مرکز آموزش مربی کودک و تربیت معلم روستایی استان مرکزی در سال تحصیلی ۱۳۵۷-۱۳۵۸*

تعداد	دانشورای مقدماتی پسرانه	دانشورای مقدماتی دخترانه	مرکز آموزش مربی کودک	تربیت معلم روستایی	جمع
۳	۱	۴	۱	۱	۹
۲۵	۶	۵	۵	۳۶	۷۲
۱۸۸	۷۵۶	۱۱۴	۲۰۹	۱۲۶	۷

* - منقول از دفتر حفاظتی برنامه ها، جهت آمار، ص ۲۲۳، به نقل از مطهر و همکاران، ۱۳۹۱
 *وزارت آموزش و پرورش، معاونت طرح ها و بررسی ها، دفتر حفاظتی برنامه ها، به نقل از مطهر و همکاران، ۱۳۹۱
 * مطهر و همکاران، ۱۳۹۱

61-70	غلامرضا بهادری	4
79-85	سید حسین تقوی	5
70-73	حمید رضا کریمی	6
73-75	علیرضا فقیهی ستجانی	7
75-77	حمیدرضا مرادی	8
77-79	احمد رضا نوازی	9
85-87	محمد علی کمالی نهاد	10
88	دکتر سعید فخاری	11
اکنون		

1

مرکز تربیت معلم حضرت زینب کبری (س):

مرکز تربیت معلم زینب کبری (س) در سال ۱۳۴۵ با نام دانشسرای مقدماتی دخترانه در خیابان شریعتی شروع به فعالیت نمود. این مرکز از بدو تاسیس تا سال ۱۳۵۷ به ریاست خانم حشمت حاجی باشی اداره شده است و در سال ۱۳۵۸ این مسئولیت به خانم طلعت-الشریعه امامی واگذار گردید. در سال ۱۳۵۹ ریاست مرکز به خانم پروانه حکمت داده شد. مرکز تربیت معلم زینب کبری (س) در سال ۱۳۶۳ در محل فعلی مجتمع آموزشی رزمندگان (شهید رحیم آنجفی) واقع در شهرک بهشتی با تعداد ۱۲۵ نفر دانشجوی رشته-ی آموزش ابتدایی ورودی و ۲۲ نفر دانشجوی همین رشته سال دومی (انتقالی از اصفهان) با مدیریت سرکار خانم اشرف جواهری شروع به کار نمود. لازم به ذکر است که در ابتدا ریاست این پردیس به فردی به نام خانم رقیه جواهری واگذار شده بود و ایشان تنها به مدت ۲ ماه رئیس پردیس زینب کبری بوده است و به علت تشابه اسمی، همگان سرکار خانم اشرف جواهری را اولین رئیس پردیس زینب کبری (س) می-دانند. و پس از انتقال مرکز تربیت معلم پسران (این مرکز در سال ۱۳۵۸ با تغییر کاربری ساختمان دانشسرای مقدمات واقع در خیابان شریعتی تاسیس شد) به مکان فعلی واقع در شهرک قائم، در سال ۱۳۶۴ مرکز زینب کبری به خیابان شریعتی منتقل و در این مکان به فعالیت ادامه داد و در سالهای بعد در رشته های ادبیات فارسی، علوم تجربی، ریاضی، مطالعات اجتماعی و امور تربیتی و دینی و عربی دانشجو پذیرفت.

کنجکاو شدم از یکی از دوستان قدیمی خورشید در این مورد پرس و جو کردم؛ و متأسفانه متوجه شدم مادر زهرا دو ماه قبل خانه را ترک کرده بود و زهرا به خاطر علاقه به پدرش تصمیم داشت برای او همسری انتخاب کند و چه کسی بهتر از خورشید زیبارو! هر روز پدر زهرا به بهانه های مختلف به مدرسه سر میزد؛ اما این پدرشیطان صفت از سادگی بچه ها استفاده کرده بود و قصد اغفال خورشید را داشت. با دیدن این موضوع غصه ی فوت پدر را از یاد بردم. اندوهی عمیق تر دل و جانم را گرفتم زهرای مهربان که از دست رفته بود باید فکری به حال خورشید می کردم. در اولین فرصت مادر زهرا و خورشید را به مدرسه کشاندم و با کلی صحبت مادر زهرا را راضی کردم به منزل برگردد تا روحیه دختر معصومش را تغییر دهد. سپس از مادر خورشید هم خواستم مدتی بیشتر مراقب دخترش باشد و رفت و آمدش را کنترل کند. با مشورت با مدیر اجازه منع حضور پدر زهرا را در مدرسه گرفتیم. زنگ تفریح در کلاس می ماندم و با خورشید و زهرا جداگانه صحبت می کردم تا این که هر دو متوجه اشتباهشان شدند و سر عقل آمدند. مادر زهرا به منزل برگشته بود و عقل و ذکاوت به ذهن خورشید زیبارو.

از دیدن لبخند بر لب دختران گلم چنان راضی بودم که حاضر نیستم این شادی را با چیز دیگری عوض کنم. سال ها از آن ماجرا می گذرد گاهی خورشید و همسرش را در خیابان می بینم و رنگ خوشبختی زندگی اش دلم را شاد می کند. زهرا ادامه تحصیل داد و اکنون با مدرک کارشناسی ارشد در آموزش و پرورش استخدام شده است. خدا را شکر می کنم که معلم شدم و توانستم آینده ای درخشان برای دانش آموزانم رقم بزنم؛ خدا را شکر!!!

۳- مهم ترین خواسته شما پس از سال ها خدمت در تربیت معلم برای آینده این دانشگاه چیست؟ همچنین ایده ها و فعالیت هایی که جهت بهبود و پیشرفت در تربیت معلم دارید را ذکر بفرمایید. ارتقای شان والای معلم در جامعه

۱۷/۹/۱۳۹۷

یسرا طهماسبی زاده

دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فرهنگیان شهید باهنر اراک

دی ماه ۱۳۹۷

دی ماه ۱۳۹۷

در سالهای ۶۸-۷۰ خانم فاطمه فراهانی فرد ریاست مرکز را عهده دار شدند. پس از ایشان مجدداً با ریاست خانم جواهری تا سال ۸۲ اداره گردید. در تاریخ ۲۳/۱۰/۷۲ زمینی به مساحت ۹۸۰۰۰ متر مربع از اراضی سردشت جهت احداث ساختمان جدید مرکز تربیت معلم در اختیار آموزش-وپرورش قرار گرفت و اداره کل نوسازی استان از سال ۷۴ در زمان-های مختلف اقدام به ساخت ساختمانهای مورد نیاز این مرکز نموده است که در نهایت در سال ۱۳۷۸ نیز مکان تربیت معلم به سردشت، کوچه ایران گاز انتقال یافت. با استعفای خانم جواهری ریاست مرکز به خانم پری احمدی واگذار شد.

پس از ایشان در سال ۱۳۸۵ مسئولیت اداره پردیس به خانم اشرف السادات میرداوودی سپرده شد. در سال ۱۳۹۴ همزمان با فرارسیدن دوران بازنشستگی خانم میرداوودی، ریاست پردیس زینب کبری (س) را سرکار خانم دکتر شهناز شهرجردی عهده دار شد تا آنکه در سال ۱۳۹۷ این مسئولیت به سرکار خانم دکتر زهرا عسگری محول شد.

اسامی روسای پردیس زینب کبری (س) اراک

ردیف	نام و نام خانوادگی	سال خدمت
1	اشرف جواهری	63-68 70-82
2	پری احمدی خباز	82-85
3	اشرف السادات میرداوودی	85-94
4	شهناز شهرجردی	94-96
5	زهرا عسگری	97 تاکنون

□

تهیه و تدوین: محدثه عبدی کارشناس ارشد جامعه شناسی، کارشناس پژوهش پردیس زینب کبری (س)

۱- لطفاً نام، نام خانوادگی و مختصری از بیوگرافی زندگی شریف خود (شامل تاریخ تولد، سابقه خدمت در تربیت معلم، مدارک و رشته تحصیلی، محل تحصیل، پستهای سازمانی، سوابق آموزشی و سوابق کاری و همچنین مهم ترین کمیتها و کمیسیون هایی که تاکنون در حوزه تربیت معلم عضو بوده اید) را برای ما ثبت فرمایید؟

یسرا طهماسبی زاده متولد ۱۳۴۹ دانشجوی دکتری ادبیات فارسی، دبیر آموزش و پرورش با ۲۹ سال سابقه تدریس در آموزش و پرورش و شش سال تدریس در مرکز تربیت معلم

۲- لطفاً یکی از تجربه های ارزنده شغلی خود را که برای چاپ در کتاب صد تجربه زیسته مناسب تر می بینید با مولفه های زیر برای ما مرقوم فرمایید. مولفه های تجربه: تجربه حضرت عالی شامل تصمیماتی که در فرآیند تجربه اخذ نموده اید، خلاصه ای از شرایط فرهنگی، محیطی و سازمانی دخیل در تجربه، خلاصه ای از ابتکارات، خلاقیت ها و نوآوری های صورت گرفته در تجربه و نیز توصیه هایی که برای استفاده از این تجربه در این شرایط مشابه دارید؟

سال تحصیلی ۱۳۸۸ را در حالی شروع می کردم که پدرم را از دست داده بودم، ناراحتی و غم تمام وجودم را گرفته بود. با وضعیت روحی نامناسب برای سال ششم در همان دبیرستان قبلی شروع به کار کردم. در یکی از کلاس ها دانش آموز ریز نقشی به نام زهرا داشتم که زیبایی و استعدادش زبانزد همکاران و دوستان بود. با گذشت چند هفته از سال تحصیلی متوجه حالات خاصی در زهرا شدم. رفتارش کاملاً تغییر کرده بود با همه دوستانش قهر بود و در گوشه ای از کلاس تنها می نشست. یک روز در حال دیدن تکالیفشان، وقتی بالای سر زهرا رفتم متوجه زخم های عمیق روی دست هایش شدم. به روی خود نیاوردم، خدای من این چه غمی بوده که این دختر معصوم را به این کار واداشته است؛ او خودزنی کرده بود تمام دست هایش را با تیغ خراشیده بود. جلسات بعد بیشتر به رفتارهایش دقت کردم متوجه شدم با یکی از زرنگ ترین و زیباترین دختران کلاس چنان صمیمی شده اند که از هم جدا نمی شوند. برایم عجیب بود خورشید دوست تازه زهرا هیچ تناسبی از نظر اخلاقی با او نداشت. کم کم وضعیت درسی خورشید تغییر کرد. شاگرد اول کلاس دیگر آن شور و نشاط گذشته را نداشت و تمام توجه اش به زهرا بود و دائم در حال صحبت بودند و هیچ توجهی به کلاس نداشتند

دی ماه ۱۳۹۷

فهرست منابع

احمدی، پری (۱۳۸۵)، گزارش عملکرد سه ساله مرکز تربیت معلم
زینب کبری (س)

جواهری، اشرف (۱۳۷۶)، آشنایی با مرکز تربیت معلم دختران زینب
کبری (س)

سیفی، محمد، فقیهی، علیرضا، اخوان ملایری، جمیله (۱۳۹۱)، تاریخ
آموزش و پرورش اراک از بدو تاسیس شهر تا انقلاب اسلامی، انتشارات
پیام دیگر

کمالی نهاد و همکاران (۱۳۸۹)، فانوس، آشنایی با مرکز تربیت معلم
معین شهید باهنر اراک

میرداوودی، اشرف السادات (۱۳۹۳)، گزارش عملکرد دانشگاه
فرهنگیان پردیس زینب کبری (س) ۱۳۹۰ لغایت ۱۳۹۲

ولاشجردی، و همکاران (۱۳۸۸)، رویش، آشنایی با آموزش و پرورش
استان مرکزی و سی و یک سال تلاش، انتشارات سازمان آموزش و
پرورش استان مرکزی

دی ماه ۱۳۹۷

تجربه های زیسته ی جمعی از اساتید و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان استان مرکزی

تجربه زیسته استاد مجتبی حیدری عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان - پردیس زینب کبری (خواهران)
مقدمه:

زیست تجربه شده هر فرد در فضای مقدس تربیت معلم در هر نقشی اعم از استاد یا دانشجو و... بستگی به نگاه یا فهم فرد از کارکردها و نقش تربیت معلم دارد اگر به تربیت معلم با کارکرد آموزشی بنگریم قطعاً نمی توانیم رسالت این سازمان و نهاد شریف را محقق سازیم. اما اگر به این سازمان با نگاه تربیتی آموزشی آن هم تربیت و آموزش عنصری تاثیرگذار در حوزه تعلیم و تربیت یعنی «معلم» «بیندیشیم بدون شک زیست و کنش های سازمانی ما از جنس و ماهیت دیگری برخوردار خواهد شد. باور من در تمام زمانی که افتخار تدریس و یا مسئولیت در تربیت معلم را داشته ام مهمترین کارکرد این نهاد مقدس رشد دادن، پروراندن و تعالی بخشیدن به تمامی ابعاد شخصیتی دانشجو معلمان بوده است و به همین خاطر سعی کرده ام در تمامی کلاس های درس به این گستره ی وسیع نقش و کارکردهای تربیت معلم توجه نمایم و به دانشجویانم یاد آور شوم.

یکی از تجربه های بسیار موثری که در هر نیم سال هر سال تحصیلی مورد توجه قرار می دهم در آمیختن و تلفیق مباحث تدریس با واقعیت های موجود در کلاس های درس مدارس برای دانشجویان است. توجه به این موضوع باعث می شود تا دانشجویان بصورت مصداقی و کاربردی با مفاهیمی که به آنان ارائه می دهم آشنا شوند و همین مساله موجب می گردد تا در فرایند یاددهی- یادگیری و آموزش بصورت فعال در مباحث شرکت نمایند.

درست یادم هست که در یکی از جلسات تدریس آموزش زبان فارسی (بخش نگاره ها ی فارسی کلاس اول ابتدایی) در مورد اصل تطابق در یادگیری - تطابق تصویر با کلمه - صحبت می کردم یکی از دانشجویان به نام احمد اجازه گرفت و گفت: استاد ما در تمامی جلساتی که تدریس داریم حتی تدریس دروس علوم، ریاضی و... یاد چگونه تدریس کردن شما بویژه جدیت تان می افتم و این همان اصل تطابق - آقای حیدری با تدریس - است. این گفته دانشجو مرا به یاد اساتید فرهیخته و گرانقدرم آقایان عزت الله یوسفی و علی مهران پور انداخت که در دوران دانشجو معلمم جدی بودن در نقش معلمی را به من یاد دادند. جدی بودن معلم همان تعهد معلمی است که پایه و اساس کار مهم و ظریف «تربیت» است.

اسرار ایران

میرزا محمدتقی خان امیرکبیر فرزند کربلایی قربان بیگ فراهانی در سال ۱۲۲۲ ق در هزاوه فراهان متولد شد. کربلایی قربان پدر امیرکبیر در دستگاه میرزا عیسی (میرزا بزرگ) پدر میرزا ابوالقاسم قائم مقام سمت آشپزی داشت. مادر امیرکبیر فاطمه سلطان دختر استاد شاه محمد بنا از اهالی فراهان بود. میرزا محمدتقی خان به خاطر هوش و استعداد کم نظیرش از همان دوران نوجوانی مورد توجه میرزا بزرگ و سپس قائم مقام فراهانی قرار گرفت و به ترتیب به سمت منشی گری آن دو دست یافت و به سرعت مورد توجه قائم مقام و عباس میرزا نایب السلطنه قرار گرفت. اولین تجربه سیاسی میرزا محمدتقی خان همراهی خسرو میرزا فرزند نایب السلطنه و هینت همراه او در سفرش به روسیه تزاری بود. این سفر به دنبال قتل گریبایدوف وزیر مختار روسیه در تهران و در شوال ۱۲۴۴ و به منظور عذرخواهی از واقعه قتل گریبایدوف صورت گرفت. میرزا تقی خان طی سالهای آتی بیش از پیش در انجام امور دیوانی و غیره لیاقت و شایستگی نشان داد و در اواخر دوران سلطنت فتحعلی شاه در دستگاه محمدخان زنگنه امیرنظام و پیشکار آنریایجان وارد خدمت شد. چند سال بعد و در ۱۲۵۳ ق میرزا محمدتقی وزیر نظام آنریایجان گردید. میرزا محمدتقی که اینک به امیرنظام ملقب شده بود در ۱۶ شوال ۱۲۵۳ به همراه ناصرالدین میرزا ولیعهد عازم روسیه شد و در ارمنستان (ایروان) با نیکلای اول تزار روسیه ملاقات کرد. از مهمترین مأموریت های سیاسی امیرنظام در دوران سلطنت محمد شاه ریاست نمایندگی دولت ایران در کمیسیون صلح ارزنة الروم بود که به عنوان «وکیل تام الاختیار» (ایران در ماه صفر ۱۲۵۹ آغاز شد و به رغم تمام مشکلاتی که بروز کرد پس از چهار سال که از اقامت امیرکبیر در عثمانی سپری می شد قرارداد صلح مطلوبی با عثمانی به امضا رسید. پس از عقد قرارداد صلح در ۱۶ جمادی الثانی ۱۲۶۳ امیرنظام سخت مورد تشویق و تفقد محمدشاه قرار گرفت. امیرنظام که از سالها قبل با ناصرالدین میرزا الفت و نزدیکی پیدا کرده بود پس از فوت محمدشاه مقتدرانه مقدمات و اسباب بر تخت نشستن ناصرالدین شاه را فراهم آورد و در ۱۴ شوال ۱۲۶۴ سلطنت ناصرالدین شاه را اعلام کرد. امیرنظام که با آغاز سلطنت ناصرالدین شاه منصب صدراعظمی یافته بود در ۲۲ ذی قعدة ۱۲۶۴ علاوه بر لقب امیرنظامی به القاب امیرکبیر اتابک اعظم نیز مفتخر شد. امیرکبیر مدت کوتاهی پس از صدارت اصلاحات سیاسی،

از مهمترین اقدامات امیرکبیر تأسیس دارالفنون بود که پس از تلاش های بسیار در ۵ ربیع الاول ۱۲۶۸ و فقط ۱۳ روز قبل از قتل امیرکبیر افتتاح شد. امیرکبیر در همان دوران کوتاه صدارت (۱۲۶۴ - ۱۲۶۸ ق) گام های استواری برای توسعه اقتصادی و صنعتی کشور و نیز رشد اقتصاد تجاری کشور برداشت و برای مثبت شدن تراز بازرگانی خارجی ایران تلاش های فراوانی انجام داد. انتشار روزنامه وقایع اتفاقیه، تلاش برای ترجمه و انتشار کتب از دیگر اقدامات امیرکبیر بود. امیرکبیر که خود فردی مذهبی بود در ارتقاء شأن و منزلت علما و روحانیون کوشید. به ویژه نقش برجسته امیرکبیر در سرکوب شورش باب و از میان برداشتن فتنه بابیه که با محاکمه و اعدام سید علی محمد باب به پایان رسید، روابط امیرکبیر و علمای دینی را بیش از پیش تحکیم بخشید. وطن دوستی و مخالفت شدید امیرکبیر با نفوذ کشورهای خارجی در ایران، تلاش برای برقراری عدالت و امنیت، جلوگیری از شکنجه و آزار متهمان و مجرمان، جلوگیری از پناهندگی جنایتکاران و مجرمین سیاسی و غیره در سفارتخانه های خارجی و تلاش برای قطع ارتباط جاسوسی - اطلاعاتی اتباع داخلی برای نمایندگان خارجی از دیگر اقدامات اصلاح گرانه امیرکبیر در طول دوران کوتاه (چهار ساله) صدارت بود. امیرکبیر که از همان آغاز صدارت سخت مورد حمایت و اعتماد ناصرالدین شاه قرار گرفته بود در روز جمعه ۲۲ ربیع الاول ۱۲۶۵ با ملکزاده خانم عزت الدوله خواهر تنی شاه ازدواج کرد. تلاش های اصلاح گرانه امیرکبیر مدتی طولانی تداوم نیافت و در حالی که سیاست خارجی مستقل امیرکبیر و تلاش های جدی او برای قطع نفوذ و دخالت روس و انگلیس می رفت تا طلوعه آغاز عصر نوینی در کشور

شود، توطئه های نمایندگان سیاسی این دو کشور و همگامی بدخواهان پیدا و پنهان داخلی امیرکبیر با سیاست بیگانگان به تدریج موجبات رنجش و سپس نومیدی و خشم ناصرالدین شاه را از او فراهم آورده از صدارت اعظمی و دیگر مشاغل اداری و نظامی اش معزول کرده و به شهر کاشان تبعید کرد. بدین ترتیب با دسیسه بیگانگان و همدستی و خیانت گروهی از عوامل اثرگذار داخلی، ناصرالدین شاه، حاجی علی مراغه ای (حاجب الدوله) را مأمور قتل امیرکبیر کرد. امیرکبیر در محرم ۱۲۶۸ از مقام صدارت عظمی عزل شد و در شب شنبه ۱۸ ربیع الاول ۱۲۶۸ توسط حاجب الدوله در حمام فین کاشان به قتل رسید.

خلاصه ای از کتاب امیرکبیر و ایران اثر فریدون آدمیت

پیچ جامعه ای فراتر از اندیشه

معاشش رشد نخواهد کرد

«امیرکبیر»